

Γράφει ο **Μάκης Γεωργιάδης**

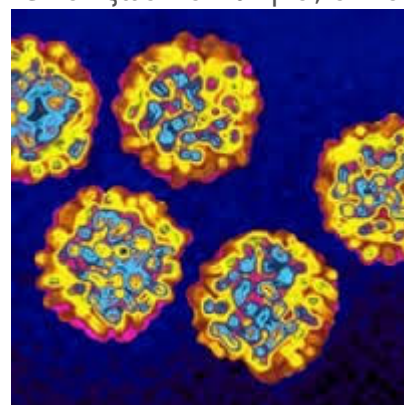
Το πρωί το ραδιόφωνο μετέδωσε, ανάμεσα στις άλλες δυσάρεστες ειδήσεις, την πιθανότητα να εντοπίστηκε το πρώτο κρούσμα του ιού Έμπολα στην Ευρώπη και συγκεκριμένα στην Ισπανία. Μία νοσηλεύτρια και ο σύζυγός της βρίσκονται σε καραντίνα καθώς πιθανολογείται πως η πρώτη έχει προσβληθεί από τον θανατηφόρο ιό μετά από την επαφή της με ασθενή ο οποίος νοσηλευόταν σε νοσοκομείο της χώρας. Λίγες βδομάδες νωρίτερα ακόμη και ο ΟΗΕ και οι σχετικές υγειονομικές του υπηρεσίες είχαν χαρακτηρίσει ως σοβαρή απειλή για την παγκόσμια υγεία την πιθανή εξάπλωση του αιμορραγικού πυρετού ο οποίος μαστίζει τη Δυτική Αφρική, ενώ και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας μόλις χες προέβη στην εκτίμηση ότι θα αυξηθούν τα κρούσματα στην Ευρώπη. Ο πλανήτης αρέσκειται στις απειλές. Φανταστικές ή υπαρκτές, στην πραγματικότητα δεν έχει τόση σημασία. Στον κόσμο ο οποίος πλήττει από ανία οι απειλές μπορούν εύκολα να μετατραπούν σε μαζική ψύχωση ή ακόμη και σε ευκαιρία ανόρθωσης του «πατριωτικού φρονήματος». Δεν είναι τυχαίο ότι οι ΗΠΑ απειλούνται από τον Έμπολα, το ισλαμικό κράτος στο Ιράκ και τη Συρία ή ακόμη και από τους... εξωγήινους. Στον κόσμο ο οποίος βουλιάζει στην εξαθλίωση και την ανέχεια λόγω της οικονομικής κρίσης μια τέτοιου τύπου απειλή, με τις κατάλληλες τεχνικές επικοινωνίας, μπορεί εύκολα να αποπροσανατολίσει και να δαιμονοποιήσει μια ολόκληρη ήπειρο και συνακόλουθα τους μετανάστες και τους πρόσφυγες. Στον κόσμο ο οποίος πλήττεται από τις αρρώστιες και την πείνα όλα αυτά δεν είναι τίποτα άλλο παρά τραγική καθημερινότητα.

Πριν από περίπου είκοσι χρόνια, όταν υπήρχε και πάλι έξαρση της επιδημίας Έμπολα στη Δυτική Αφρική, συνέβη ένα περιστατικό το οποίο τότε φάνταζε αρκετά κωμικό. Καλοκαίρι και η νύχτα είχε προχωρήσει αρκετά και επέβαινα σε συρμό του ηλεκτρικού με κατεύθυνση τον Πειραιά. Οι επιβάτες ήταν λίγοι και νυσταλέοι από την κόπωση της ημέρας όταν σε ένα σταθμό άνοιξαν οι πόρτες. Κάποιοι κατέβηκαν και ο μοναδικός που μπήκε στο τρένο που συνεχώς άδειαζε πλησιάζοντας στην Ομόνοια, ήταν ένας νεαρός επαίτης. Για να εμφανίσει πιο τραγική την, υποτιθέμενη, κατάστασή του άρχισε να ισχυρίζεται σε μακάβριο και

απελπιστικό τόνο πως του απέμεναν ελάχιστες ημέρες ζωής καθώς είχε προσβληθεί από τον ιό Έμπολα! Κανείς από τους επιβάτες δεν αντέδρασε και όπως παρατήρησα μάλλον ήμουν ο μοναδικός που χαμογέλασα με την ιστορία που αφηγήθηκε εκείνος ο νεαρός. Καθώς το σκεφτόμουν στη διαδρομή μέχρι να κατέβω όλο και περισσότερο γελούσα καθώς κατά βάθος εντυπωσιάστηκα με την εφευρετικότητα των ανθρώπων που απόκληροι και στο περιθώριο ψάχνουν τρόπους επιβίωσης. Καθώς σκεφτόμουν αυτές τις εικόνες και την είδηση της εισόδου του ιού στην Ευρώπη, οφείλω να ομολογήσω πως το αδιόρατο χαμόγελο πάγωσε και κατέληξα να πω στον εαυτό μου πως καλύτερα να μην αναλογιστεί τις αντιδράσεις στη σημερινή εποχή σε μια ανάλογη περίπτωση εμφάνισης ενός επαίτη στα βαγόνια του ηλεκτρικού.

Ας μην πάμε πολύ μακριά. Τον καιρό της ευμάρειας κατά πως λένε, η Ελλάδα έζησε την ομαδική ψύχωση της γρίπης των πτηνών (H5N1) το χειμώνα του 2006 τότε που η απειλή είχε τη μορφή κοτόπουλων και αποδημητικών πτηνών με τη μορφή του «κινδύνου εξ Ανατολών». Τότε που οι «δαιμόνιοι ρεπόρτερ» ανακάλυπταν εστίες μόλυνσης κατά μήκος της χώρας και τα πλάνα της τηλεόρασης κατέγραφαν τις λυτρωτικές φλόγες που έκαιγαν διάσπαρτα κοτέτσια όπου τύχαινε να εντοπιστούν κρούσματα της νόσου. Επιδημιολόγοι και ειδικοί επιστήμονες πλημμύριζαν τα τηλεοπτικά πάνελ από το πρωί ως το βράδυ και όσο προσπαθούσαν να φανούν καθησυχαστικοί, τόσο ο φόβος και η αγωνία φούντωνε μαζί με τους δείκτες τηλεθέασης. Λίγο αργότερα, το χειμώνα του 2009 η απειλή είχε το όνομα «γρίπη των χοίρων» (H1N1) και το υπουργείο υγείας υπό τον φόβο της πανδημίας η οποία απειλούσε ως νέος Αρμαγεδδών το έθνος, έσπευσε να αγοράσει εκατομμύρια δόσεις εμβολίων και αντιβιοτικών οι οποίες στο τέλος κατέληξαν να καταστρέφονται αδρανοποιημένες σε κάποιες αποθήκες.

Η ειδοποιός διαφορά των περιπτώσεων αυτών με τη σημερινή «απειλή» είναι πως τη αντίθεση με ότι συνέβη το 2006 και το 2009 οι φορείς του ιού δεν είναι ζώα και πτηνά, αλλά άνθρωποι. Άνθρωποι σαν αυτούς οι οποίοι πνίγονται κατά χιλιάδες κάθε χρόνο στον υγρό τάφο της Μεσογείου προσπαθώντας να προσεγγίσουν μια στεριά που ενσαρκώνει το όνειρο μιας καλύτερης ζωής. Το δεύτερο σημείο είναι πως στην Ελλάδα μετά από σχεδόν πέντε χρόνια μνημονίου και με τη δημόσια υγεία σε κατάρρευση, η χώρα είναι ουσιαστικά ανοχύρωτη όχι απλώς στις φανταστικές, αλλά και στις υπαρκτές απειλές αν υποθέσουμε ότι η μεταφορά του ιού εντός συνόρων δεν είναι ένα ενδεχόμενο που μπορεί κατηγορηματικά να αποκλειστεί.

Ο καιρός που κάποιος μπορούσε, βασιζόμενος στην άγνοια του κόσμου και με τη δική του παράτολμη συμπεριφορά βιοπορίζεται ή να διασκεδάζει έχει παρέλθει ανεπιστρεπτή. Επιπλέον ρατσιστικό δηλητήριο έχει διαποτίσει μεγάλα τμήματα της ελληνικής κοινωνίας και ο ρατσισμός δεν περιορίζεται στο χρώμα αλλά επεκτείνεται προς κάθε κατεύθυνση η οποία μπορεί να θεωρηθεί απειλή ή να διαταράξει τη δημόσια ασφάλεια. Δεν αποκλείεται ένας ανάλογος επαίτης με αυτόν της προ εικοσαετίας ιστορίας μας, να μην προλάβει καν να εξιστορήσει το παραμύθι του και θα μπορούσε να βρεθεί είτε λιντσαρισμένος από το «εξοργισμένο» πλήθος είτε στην καλύτερη περίπτωση να βρεθεί στο πλησιέστερο αστυνομικό τμήμα. Όλα αυτά ωστόσο δεν είναι παρά υποθέσεις που κινούνται στη σφαίρα της φαντασίας.

Τι θα γινόταν όμως στην περίπτωση που η απειλή έβγαινε αληθινή; Με την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί στη δημόσια υγεία και με δεδομένες τις προθέσεις της κυβέρνησης να διαλύσει κάθε τι που έχει καθολικό και δημόσιο χαρακτήρα, η μοναδική διέξοδος η οποία φαντάζει πραγματική για τα μέτρα του μνημονίου είναι η δημιουργία μιας νέας Σπιναλόγκας.... Οι λεπροί του 21ου αιώνα, οι απόβλητοι του συστήματος αποτελούν το μεγαλύτερο κίνδυνο για την ευταξία και την ασφάλεια. Μπορεί ακόμη να στοιβάζονται σε άθλια διαμερίσματα, παραπήγματα κι ερείπια ή να γεμίζουν πλατείες και παγκάκια, αλλά μια αρρώστια και δη θανατηφόρα θα άνοιγε άλλους δρόμους. Ποιός ξέρει; Ίσως στο συλλογικό υποσυνείδητο να απενοχοποιούσε λύσεις τύπου Σπιναλόγκας. Ο νέος μεσαίωνας δεν αστειεύεται και ας μην ξεχνάμε ότι ο άλλοτε κυβερνητικός εταίρος στην κυβέρνηση Παπαδήμου, το ΛΑΟΣ και ο Γ. Καρατζαφέρης υιοθετούσαν ως λύση για το μεταναστευτικό ζήτημα το βούλιαγμα των δουλεμπορικών που μεταφέρουν μετανάστες καταμεσής του Αιγαίου ή όποιας άλλης ελληνικής θάλασσας. Από το κόμμα αυτό προέρχονται ας μην ξεχνάμε υπουργοί και προβεβλημένα στελέχη της σημερινής κυβέρνησης. Το μεγάλο δυστύχημα είναι πως σε αυτά τα ζητήματα την ατζέντα την καθορίζουν τότε το ΛΑΟΣ και σήμερα οι ακροδεξιοί και οι συναγελαζόμενοι με τη Χρυσή Αυγή. Ο πολιτισμός και η αντίληψη τους δεν απέχει και τόσο πολύ από αυτόν της Σπιναλόγκας έστω κι αν βαδίζουμε το 2014. Αλλά είπαμε. Όλα αυτά ανήκουν στη σφαίρα των υποθέσεων και μακάρι να μείνουν πάντα εκεί γιατί όπως φαίνεται ο κοινωνικός μεσαίωνας δεν έχει δείξει ακόμη όλα τα δόντια του...

VIII - X - 2014